

Monumentnummer*: 522208

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 15 april 2002
Kadaster deel/nr 82930/50

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*					
Wageningen	Wageningen	Gelderland					
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Wilhelminaweg	1			6703 CC	Wageningen		
Generaal Foulkesweg	42 A	A		6703 BT	Wageningen		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Wageningen	E				5865		

Omschrijving**

Omschrijving

HOOFDGEBOUW (A) van de de voormalige Rijks H.B.S.

Het gebouw van het gangtype bezit een samengestelde plattegrond en telt in de hoofdmassa drie bouwlagen, een zolderverdieping en kelder. De diverse uitbouwen bestaan soms uit twee bouwlagen. De gevelvelden zijn dikwijls door symmetrisch geplaatste vensters ingedeeld. Deze zijn hoofdzakelijk gevat in geprofileerde neggen, uitgevoerd in rode verblendsteen. De in elkaar grijpende dakvlakken zijn overwegend zadeldaken met verspringende nokas-hoogten of afgeplatte schilddaken. Er komen enkele schoorstenen voor.

Als VOORGEVEL wordt de gevel aan de Wilhelminaweg beschouwd. Deze wordt onder meer gekenmerkt door begane gronds een loggia en geheel boven een trapgevel. De drie spitsbogen rusten op een gemetselde voetsmuur van de achter de arcade liggende, verhoogde entreepartij. De eerste en tweede verdieping bezitten drie vensters waarvan twee kruiskozijnen en links een kloostervenster. De topgevel is ingevuld met een kleinere variant van het kruisvenster. In de dakschilden komt per zijde een dakkapel voor. Op de hoek links bevindt zich een beglaasde, in grondvlak zeshoekige arkel die rust op een hardstenen uitkragende console boven de loggia. De arkel is over de twee verdiepingen doorgetrokken en steekt met zijn torenhelm boven de dakvoet van de trapgevel

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

uit. De versteende delen zijn voorzien van vakwerk. De rechterzijde van de voorgevel wordt ingenomen door een tweelaagse uitbouw met twee kruiskozijnen per bouwlaag, waarbij overigens boven de vensters in de tweede bouwlaag de boogjes ontbreken, afgesloten door een bovenliggend balkon met als balusters uitgevoerde, gemetselde borstwering met zandstenen dekplaat. De linker zijkant van de trapgevel die evenwijdig is gelegen met de Gen. Foulkesweg, bevat boven de ingang een in tweeën gedeelde hardstenen reliëfplaat waarin links een wapenschild is weergegeven met daarop een wagenwiel en rechts een banderol temidden van ranken/loofwerk met de tekst 'HOOGERE BURGERSCHOOL'. De twee bouwlagen bezitten elk een enkelvoudig raam met bovenlicht. De rechter zijkant van het bouwdeel met de besproken trapgevel, bevat aansluitend aan het, ook reeds eerder vermelde balkon, beglaasde vleugeldeuren. Rechts van de schoorsteen bevindt zich een trapgeveltje dat haaks op de hiervoor genoemde gevelzijde is geplaatst. Het bevat een kruiskozijn en rechts beglaasde vleugeldeuren onder een stel bovenlichten. Beide deuren komen uit op het balkon.

Op het portiek/loggia die bereikbaar is via enkele gemetselde treden, sluiten een kruiskozijn en een vleugel deur (met briefpanelen) met vier bovenruitjes aan onder triplet bovenlichten die met glas-in-lood zijn gevuld. De getoogde ramen zijn gevat in het boogveld van een segmentboog waarop de neggen van de toegang aansluiten. De korte zijde van de loggia wordt afgesloten met een muur waarin een kruiskozijn is gesteld. De overkluizing van de ruimte geschiedt door troggewelven met stalen H-profiel onderslagbalken. De LINKER ZIJGEVEL is gelegen aan de Gen. Foulkesweg en bestaat uit een brede drielaags hoge straatgevel met risalerende hoekpartijen die door een trapgevel met aangekapte zadeldaken, worden afgesloten. De linker risaliet bevat boven twee kelder(stolp)ramen, in de eerste twee bouwlagen gepaarde vensters met kruiskozijnen. De derde bouwlaag bezit temidden van twee enkelvoudige ramen met bovenlichten, een kruiskozijn. In de geveltop komt een kloosterkozijn voor. Rechts van de risaliet bevindt zich een smal, terugspringend muurvlak met ingangspartij onder een portiek. Deze wordt spitsboogvormig afgesloten en bezit een deurpartij die identiek is aan die in de voorgevel en daar beschreven. Alleen in de bovenlichten ontbreekt hier de glas-in-loodvulling. In de tweede en derde bouwlaag komt resp. een enkelvoudig raam met bovenlicht voor en een gekoppeld raam. De gevelpartij die naar rechts volgt bestaat uit vijf vensterassen waarvan vier kruiskozijnen en enkelvoudige ramen met bovenlicht. In de derde bouwlaag wijken de ramen af want het betreft hier gekoppelde ramen met bovenlicht waarbij de vensterboogjes ontbreken. De vier ramen corresponderen met de in het dakvlak voorkomende vier dakkapellen met gedeelde ramen en verder van het bekende type. In de hoek met de rechter risaliet is een deels uitgemetselde traptoren waarin diverse lichtspleten, met torenhelm aanwezig. De rechter risaliet is overeenkomstig de linker, maar is echter drie vensterassen breed, bestaande uit kruiskozijnen. Het middelste venster van de derde bouwlaag wijkt als type af doordat ter plaatse van het kalf van het kruiskozijn een raam van het flankerende type bovenlicht is toegevoegd. De linker zijkant met de traptoren volgt de opbouw van de gevel met vijf vensterassen. De rechter zijkant van de rechter risaliet, evenwijdig aan de voorgevel is hiermee identiek, maar bevat naast een vensteras met kruiskozijnen per bouwlaag nog een raam met bovenlicht. De ACHTERGEVEL is symmetrisch ingedeeld door de plaatsing van een door een trapgevel afgesloten risalerend bouwdeel en identieke vleugels. De middenrisaliet bevat begane gronds twee enkelvoudige ramen, gevolgd door een trappehuis met twee (driestrooks)vensters, met modern glas, ter halve hoogte van de flankerende verdiepingen. Een kloosterkozijn met luik bevindt zich in de geveltop. Ter weerszijden van de risaliet bezit de gevel in de eerste twee bouwlagen twee kruiskozijnen, alleen in de derde bouwlaag komen drie enkelvoudige ramen met een bovenlicht voor.

De RECHTER ZIJGEVEL, die onregelmatige bouwdelen vertoont wordt van links naar rechts beschreven. Links, aan de kant van de Wilhelminaweg springt een tweelaags bouwdeel met een afgeplat schilddak ver naar voren. Het is geplaatst tegen een hoger oprijzende trapgevel met in het midden een uitgemetseld rookkanaal en aan beide zijden twee ten opzichte van elkaar ongelijk geplaatste ramen met bovenlicht. De voorzijde van de uitbouw bevat per bouwlaag een driestrooksvenster. Begane gronds komt links van het venster in de voorzijde een luikje voor met een door een console gedragen dekplaat. (Dit z.g. 'zonnevenster' bevatte een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

draaibare cilinder met een instelbare spiegel waarmee zonlicht kon worden opgevangen en via de gerichte spiegel omgezet in een sterke lichtbundel die kolven en reageerbuizen op de laboratoriumtafel doorlichtte en helder kon worden gepresenteerd). In de zijanten, die aan elkaar gelijk zijn, komt begane gronds twee kruiskozijsen voor en op de verdieping, in de middenas één dergelijk venster. In het aansluitende bouwdeel rechts bevindt zich een achteringang met (moderne) deur met daarnaast een enkelvoudig dichtgezet raam met bovenlicht. In het trappehuis komt per verdieping een driestrooksvenster met glas-in-lood voor. Ook dit dak kent een afgeplat schilddak. Het bouwdeel rechts springt ten opzichte van genoemde ingangspartij naar voren. In de voorzijde (met een standaardtype dakkapel) komen in de twee bouwlagen twee kruiskozijsen voor. De rechterzijde bestaat uit een enkele vensteras met genoemd type venster per verdieping. Dan volgen twee ongelijkvormige gevels die ver naar achter liggen. De linker gevel met trapgevel, bevat twee dichtgezette getoogde kelderraampjes, in elk van de drie bouwlagen drie kleine enkelvoudige ramen tussen zandstenen dorpels. De gevel rechts bevat per bouwlaag twee kleine raampjes en eindigt ter hoogte van de zolder met een lessenaarsdak waarboven een platdak aansluit met een gedeeld raam zonder boogjes onder de dakgoot. De rechterzijde bestaat uit een risalerend bouwdeel met trapgevel met in de eerste twee bouwlagen twee kruiskozijsen. In de derde bouwlaag zijn in het midden gesteld een driestrooksvenster en ter weerszijden een enkelvoudig raam met bovenlicht. In de kruin van de gevel komt een kloosterkozijn met luik voor.

Het INTERIEUR kenmerkt zich door de redelijke mate van gaafheid waarbij oorspronkelijke onderdelen bewaard zijn gebleven. De ruimtelijke indeling is in zoverre verstoord dat in verband met gemeenschappelijk gebruik een tweedeling heeft plaats gevonden door een tussenmuur. De trappehuizen, soms nog van glas-in-loodramen voorzien, bezitten bordestrappen en zandstenen treden, met open smeedijzeren borstwering waarin vierpas-motieven. De gangvloer bestaat uit gekleurde tegeltjes in patroon gelegd. In de leslokalen zijn veelal de plafonds verlaagd, waarbij echter de balken, die door een korbeel op een console worden gedragen, in zicht zijn gebleven. De paneeldeuren zijn waarschijnlijk met platen afgetimmerd. De voormalige bibliotheek is gesitueerd op de zolderverdieping waar de kapconstructie met trekstangen bewaard is gebleven alsook de door gebiljoeneerde standvinken ondersteunde galerij met borstwering met gedraaide balusters.

Waardering

Op de hoek gelegen SCHOOLGEBOUW, gebouwd in 1897 door J. van Lokhorst.

- Van architectuurhistorisch belang als goed en gaaf voorbeeld van een schoolgebouw (gangtype), opgetrokken in neo-renaïssancestijl waarbij de baksteengevels rijk zijn uitgevoerd door de toepassing van verblendsteen, zandstenen details en een arkel. Onderdeel van bijzondere betekenis vormt het z.g. 'zonnevenster' in het exterieur van de rechter zijgevel. In het interieur komen gaaf bewaarde onderdelen voor als tegelvloer, trappenhuis en bibliotheek waarin een galerij en spanten aanwezig zijn.
- Van stedenbouwkundig belang vanwege de ligging op een hoek en samen met de uiterlijke verschijningsvorm, zijn massa en de bouwstijl die een voornaamheid uitdraagt, vormt het schoolgebouw een markant object aan een van de belangrijkste toegangswegen naar het centrum van Wageningen.
- Van cultuurhistorisch belang als voorbeeld van een schoolgebouw dat is gebouwd naar de in die tijd vernieuwende, door de overheid opgestelde, opvattingen waarin bij de bouw en inrichting van lokalen rekening werd gehouden met de hygiëne, de lichamelijke ontwikkeling en de gezondheid van leerlingen.

Hoofdcategorie

Subcategorie

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Onderwijs en wetenschap

Schoolgebouw

---

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument